

แบบรายงานสรุปผลการเข้ารับการพัฒนาความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ สังกัด สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘

เรียน ผู้อำนวยการกลุ่มสำรวจเพื่อทำแผนที่

ด้วยข้าพเจ้า นายวิน ขาวประเสริฐ ตำแหน่ง นายช่างสำรวจชำนาญงาน สังกัด กลุ่มสำรวจเพื่อทำแผนที่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ กรมพัฒนาที่ดิน ได้เข้ารับการพัฒนาความรู้ หลักสูตร "แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน" ระหว่างวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวจัดโดย กรมพัฒนาที่ดิน

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้เข้ารับพัฒนาความรู้ หลักสูตรดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานสรุปผลการพัฒนาความรู้ เพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๑. การพัฒนาความรู้ ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์

- เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้เรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

๒. เนื้อหาและหัวข้อวิชาของการพัฒนาความรู้ มีดังนี้

แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานประกอบด้วยเนื้อหาที่สำคัญ ดังนี้

บทที่ ๑ ความสำคัญของโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักการ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย กรมพัฒนาที่ดิน จัดทำโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๗ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำไว้ใช้ในพื้นที่ บรรเทาปัญหาภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำและเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร ซึ่งจะพิจารณาศักยภาพของพื้นที่ในการกักเก็บน้ำ คุณภาพของน้ำ รวมทั้งความพร้อมของเกษตรกรในการกำหนดพื้นที่ขุดสระน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. โดยเกษตรกรมีส่วนร่วมในการออกค่าใช้จ่าย ๒,๕๐๐ บาท/บ่อ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำไว้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ทำการเกษตรนอกเขตชลประทาน โดยการขุดสระน้ำในไร่นา

๒. เพื่อบรรเทาผลกระทบจากฝนทิ้งช่วง หรือภัยแล้ง ให้เกษตรกรสามารถทำการผลิตทางการเกษตรได้โดยใช้น้ำจากสระน้ำในไร่นา

บทที่ ๒ หลักการบันทึกข้อมูลระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ในบทนี้เป็นการทำความเข้าใจระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ที่ได้รับการจัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการในโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนทราบกระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้งานกลุ่มใดบ้าง ผู้ใช้งานแต่ละกลุ่มมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดหาและบันทึกข้อมูลส่วนใด รวมถึงทิศทางการไหลของข้อมูลที่เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดการดำเนินโครงการ

โปรแกรมระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานเป็นเครื่องมือที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อสนับสนุนการดำเนินโครงการทุกขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายโครงการ ไปจนถึงการสรุปข้อมูลความสำเร็จของการดำเนินโครงการ มีเครื่องมือต่าง ๆ ช่วยให้เกษตรกรสามารถส่งคำร้องขอรับบริการแหล่งน้ำ

ในไร่นานอกเขตชลประทานได้อย่างสะดวกผ่านระบบออนไลน์ และทุกหน่วยงานของกรมพัฒนาที่ดินที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสามารถทำงานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง และตรวจสอบได้

ระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ประกอบด้วยเครื่องมือสำหรับผู้ใช้งาน ๔ กลุ่ม ได้แก่

- ๑) เกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- ๒) สถานีพัฒนาที่ดิน
- ๓) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต
- ๔) กองแผนงาน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

บทที่ ๓ การคัดเลือกพื้นที่ และรูปแบบการก่อสร้าง การคัดเลือกพื้นที่

๑) พื้นที่ซึ่งจะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ต้องเป็นพื้นที่ทำการเกษตรและมีเอกสารสิทธิที่ดินที่หน่วยงานรัฐเป็นผู้ออกให้ ได้แก่ โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ น.ส.๓ ก. น.ส.๓ ข.) แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (น.ค.๓ กสน.๕) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ส.ป.ก. ๔-๑๔ ส.ป.ก. ๔-๑๘) ใบจอง (น.ส.๒ น.ส.๒ ก.) พื้นที่ คทช. และพื้นที่โครงการพระราชดำริที่มีการจัดสรรที่ดินทำกินให้เกษตรกร รวมทั้งเอกสารใบรับรองให้ใช้ประโยชน์ที่ดินที่ออกจากกรมป่าไม้และกรมอุทยาน

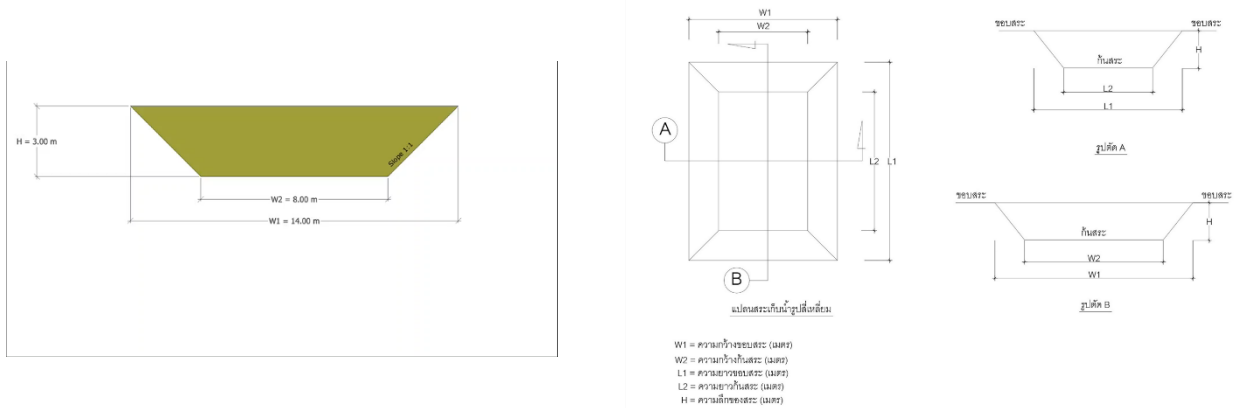
๒) เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตชลประทาน ขาดแคลนระบบที่จะจัดส่งน้ำไปถึงได้ตลอดปี และประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเป็นประจำ หรือแล้งซ้ำซาก

๓) พื้นที่ที่จะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นาตามเงื่อนไขของโครงการต้องเป็นพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพในการเก็บกักน้ำ โดยพิจารณาจากคุณสมบัติของดินที่มีผลต่อปริมาณน้ำที่จะกักเก็บได้ ตามระดับความเหมาะสมของดิน ได้แก่ ความชื้นน้ำของดิน (Permeability) ปริมาณหินพื้นผิวที่ไหลอยู่บนดิน ความลาดชันของพื้นที่ไม่ควรเกิน ๑๕ % และเป็นดินที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว เลว และเลวมาก หลีกเลี้ยงพื้นที่ที่เป็นดินทรายจัด พื้นที่เกลือขึ้นเป็นดินเค็ม พื้นที่ซึ่งมีก้อนหินขนาดใหญ่ ซึ่งหากก่อสร้างไปจะทำให้ไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้นาน คุณภาพน้ำไม่ดี

๔) ในกรณีขุดสระน้ำความลึกไม่เกิน ๓ เมตร ควรมีพื้นที่ดำเนินการจากขอบปากสระน้ำข้างละ ๒ เมตร เช่น พื้นที่ดำเนินการมีขนาดไม่น้อยกว่า ๒๙ x ๓๒ เมตร โดยจะใช้ก่อสร้างสระน้ำอย่างน้อย (กว้าง x ยาว) ๒๕ x ๒๘ เมตร ส่วนในกรณีขุดสระน้ำลึกเกิน ๓ เมตร ต้องมีระยะเว้นไม่น้อยกว่าที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

รูปแบบการก่อสร้าง

กรมพัฒนาที่ดินได้ออกแบบสระน้ำมาตรฐานความจุ ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ซึ่งมีความกว้าง ความยาว ความลึก และลาดด้านข้างที่แตกต่างกัน สามารถคำนวณปริมาณดินขุด โดยการพิจารณาจากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความกว้าง ความยาว และความลึกของสระน้ำเมื่อมีปริมาตรดินขุด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ที่ความลาดด้านข้างต่างๆ กัน

ความสัมพันธ์ ระหว่าง ความยาว ความกว้าง และความลึก ของสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เมื่อสระน้ำมีปริมาตรดินขุด 1,260 ลบ.ม. ลาดด้านข้าง 1:1, 1:1.5, 1:2 ที่ความลึก 3 เมตร

W1 - ความกว้าง ของสระน้ำ (เมตร)	L1 - ความยาว ของสระน้ำ (เมตร)	W2 - ความกว้าง ก้นสระน้ำ (เมตร)	L2 - ความยาว ก้นสระน้ำ (เมตร)	W1 - ความกว้าง ของสระน้ำ (เมตร)	L1 - ความยาว ของสระน้ำ (เมตร)	W2 - ความกว้าง ก้นสระน้ำ (เมตร)	L2 - ความยาว ก้นสระน้ำ (เมตร)	W1 - ความกว้าง ของสระน้ำ (เมตร)	L1 - ความยาว ของสระน้ำ (เมตร)	W2 - ความกว้าง ก้นสระน้ำ (เมตร)	L2 - ความยาว ก้นสระน้ำ (เมตร)
15.00	27.90	9.00	21.90	15.00	44.59	6.00	35.59	15.00	54.18	3.00	42.18
15.50	28.50	9.50	22.50	15.50	42.66	6.50	33.66	15.50	51.18	3.50	39.18
16.00	29.10	10.00	23.10	16.00	40.90	7.00	31.90	16.00	48.55	4.00	36.55
16.50	29.70	10.50	23.70	16.50	39.32	7.50	30.32	16.50	46.25	4.50	34.25
17.00	30.30	11.00	24.30	17.00	37.85	8.00	28.85	17.00	44.18	5.00	32.18
17.50	30.90	11.50	24.90	17.50	36.53	8.50	27.53	17.50	42.35	5.50	30.35
18.00	31.50	12.00	25.50	18.00	35.30	9.00	26.30	18.00	40.70	6.00	28.70
18.50	32.10	12.50	26.10	18.50	34.18	9.50	25.18	18.50	39.20	6.50	27.20
19.00	32.70	13.00	26.70	19.00	33.12	10.00	24.12	19.00	37.83	7.00	25.83
19.50	33.30	13.50	27.30	19.50	32.15	10.50	23.15	19.50	36.58	7.50	24.58
20.00	33.90	14.00	27.90	20.00	31.23	11.00	22.23	20.00	35.42	8.00	23.42
20.50	34.50	14.50	28.50	20.50	30.38	11.50	21.38	20.50	34.35	8.50	22.35
21.00	35.10	15.00	29.10	21.00	29.58	12.00	20.58	21.00	33.36	9.00	21.36
21.50	35.70	15.50	29.70	21.50	28.83	12.50	19.83	21.50	32.45	9.50	20.45
22.00	36.30	16.00	30.30	22.00	28.13	13.00	19.13	22.00	31.60	10.00	19.60
22.50	36.90	16.50	30.90	22.50	27.47	13.50	18.47	22.50	30.80	10.50	18.80
23.00	37.50	17.00	31.50	23.00	26.85	14.00	17.85	23.00	30.05	11.00	18.05
23.50	38.10	17.50	32.10	23.50	26.25	14.50	17.25	23.50	29.35	11.50	17.35
24.00	38.70	18.00	32.70	24.00	25.69	15.00	16.69	24.00	28.68	12.00	16.68
24.50	39.30	18.50	33.30	24.50	25.17	15.50	16.17	24.50	28.07	12.50	16.07
25.00	39.90	19.00	33.90	25.00	24.66	16.00	15.66	25.00	27.48	13.00	15.48
25.50	40.50	19.50	34.50	25.50	24.18	16.50	15.18	25.50	26.92	13.50	14.92
26.00	41.10	20.00	35.10	26.00	23.72	17.00	14.72	26.00	26.40	14.00	14.40

๖ ขั้นตอน

บทที่ ๔ กระบวนการดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานในพื้นที่ มี

- ๑) การรับสมัครเกษตรกร
- ๒) การตรวจสอบพื้นที่
- ๓) การยกเลิก และการสละสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ
- ๔) กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง
- ๕) การขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- ๖) การติดตามผลการขุดสระน้ำ

๓. ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ต่อตนเอง

- ได้รับความรู้ ความเข้าใจและวิธีการดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

๔. แนวทางการนำความรู้ ทักษะที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ฯ ครั้งนี้

- สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน และสามารถนำความรู้ไปบรรยายให้แก่เกษตรกรผู้สนใจเข้าร่วมโครงการ

**๕. ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการนำความรู้ และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้
ในการปฏิบัติงาน**

- ไม่มี

๖. ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา

- ไม่มี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ)

(นายนาวิน ขาวประเสริฐ)
ผู้เข้ารับการพัฒนาความรู้